

Екол.Зашт.Живот.Сред.	Том 2	Број 1	стр. 17 - 19	Скопје 1994
Ekol.Zašt.Život.Sred.	Vol.	No.	p.p.	Skopje

Примено во редакција:

4. април 1994

ISSN 0354-2491

UDC 582.669.29:581.527.4(497.17)

оригинален научен труд

НОВИ ПОДАТОЦИ ЗА ХОРОЛОГИЈАТА НА *SILENE PAEONIENSIS* Bornm. ВО ФЛОРАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Владо МАТЕВСКИ, Живко СЕКОВСКИ и Митко КОСТАДИНОВСКИ

Институт за биологија, ПМФ, п.ф. 162, Скопје, Македонија

ИЗВОД

Матевски, В., Сековски, Ж., Костадиновски, М., (1994). Нови податоци за хорологијата на *Silene paeoniensis* Bornm. во флората на Република Македонија. Екол.Зашт.Жив.Сред., Том 2, Бр.1. Скопје.

Во овој прилог се презентираат нови податоци за хорологијата на ендемичниот вид *Silene paeoniensis* Bornm. (*Caryophyllaceae*), чие распространување на територијата на Република Македонија е ограничено само во клисурата на реката Бабуна, како и во Мариово - клисурите на Црна Река, Градешничка Река и реката Сатока.

Клучни зборови: *Silene paeoniensis* Bornm. (*Caryophyllaceae*), флора, хорологија, Република Македонија

ABSTRACT

Matevski, V., Sekovski, Ž., Kostadinovski, M., (1994). A new horology data for *Silene paeoniensis* Bornm. in the flora of the Republic of Macedonia. Ekol.Zašt.Živ.Sred, Vol. 2, No.1. Skopje.

In this paper a new horology data for the endemic species *Silene paeoniensis* Bornm. (*Caryophyllaceae*) are presented. Its distribution on the territory of the Republic of Macedonia is limited only in the canyon of the river Babuna and in Mariovo - the canyon of the river Crna Reka, river Gradešnica and river Satoka.

Key words: *Silene paeoniensis* Bornm. (*Caryophyllaceae*), flora, horology, Republic of Macedonia

ВОВЕД

Silene paeoniensis е македонски стеноендем. кој досега беше познат само за два локалитета од територијата на Република Македонија - клисурата на р. Бабуна кај Т.Велес и клисурата на реката Сатока во Мариово (Bornmüller, 1925:45; 1926:197). Нешто подоцна Hayek (1927:1081) и Soška (1938:45) повторно го посочуваат овој вид за клисурата на Бабуна, но секако базирајќи се на претходниот наод на Bornmüller. Долг временски период после тоа, овој вид го привлекуваше и сеуште го привлекува вниманието на голем број ботаничари, меѓутоа податоците за неговото присуство во наведените клисури не беа пот-

врдени. Сето тоа наведуваше на претпоставка дека се работи или за вид со сомнителна таксономска вредност или пак се сметаше дека причина за тоа е неговото многу ограничено распространување.

Chater et Walters (1964:172), при обработката на родот *Silene* во Flora Europaea го земаат во предвид и *Silene paeoniensis*, но истиот во својство на "мал вид" го приклучуваат кон видот *Silene cephalenia* Heldr. Тоа е вообичаена форма со која во Flora Europaea се опфатени таксономски недоволно познатите видови.

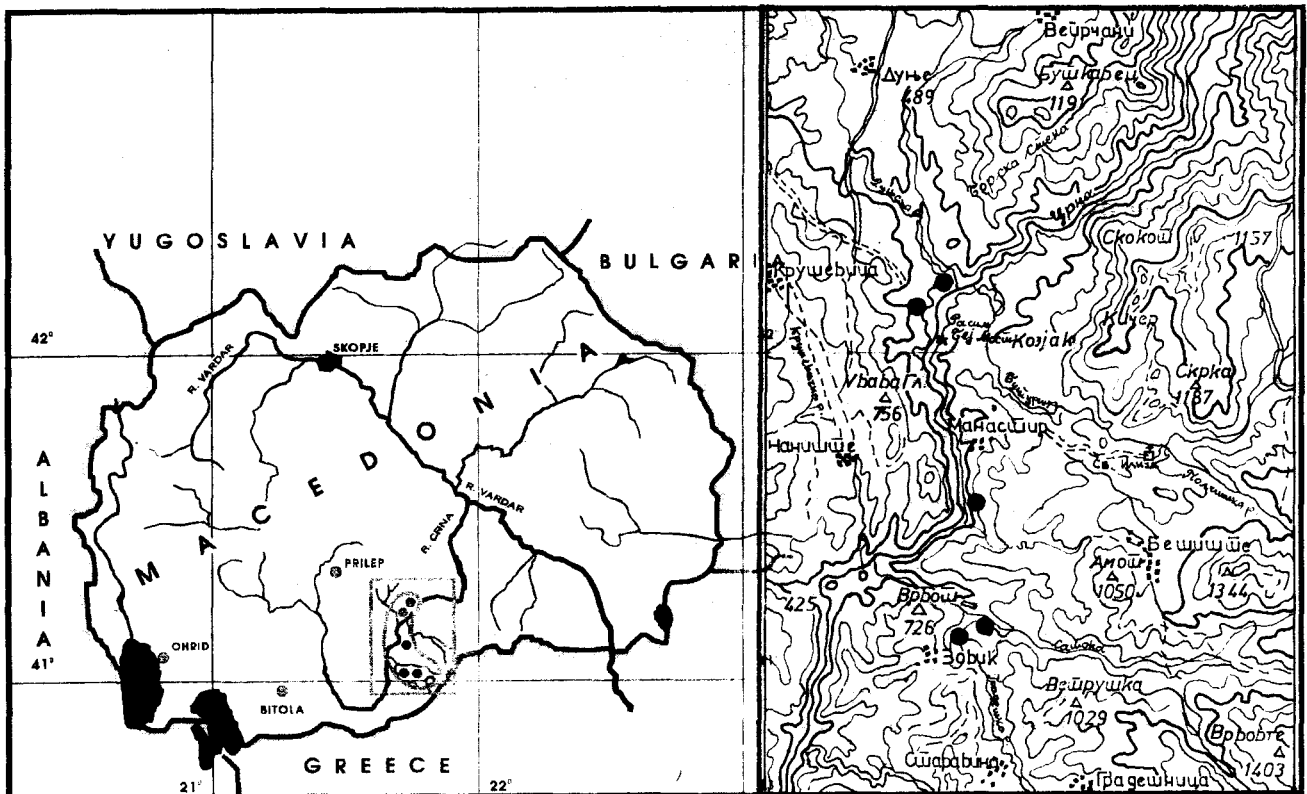
РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА

Најновите флористички истражувања го потврдија присуството на овој вид на територијата на Република Македонија. Најнапред, овој вид беше пронајден во неговиот *Locus classicus* - клисурата на р. Бабуна кај Т. Велес (Мицевски, 1992:29-32; 1993:331), што е и прво автентично потврдување на првобитниот наод на *Bornmüller*. Истовремено, во текот флористичките и вегетациските истражувања во Мариово, кои беа реализирани во изминатиот период, беа потврдени и податоците за присуство на овој вид во клисурата на реката Сатока, а истиот беше регистриран уште на неколку нови локалитети, и тоа: клисурата на Градешничка Река под с. Зович, клисурата на Црна Река - Чебрен, с. Манастир, Расим Беј Мост, Рамниште и вливот на Дуњска (Лисичка) Река во Црна Река (Сл.1). Во сите регистрирани локалитети во Мариово се развива по големите гнајс-гранитни блокови, кои се издигнуваат над самото корито на реките, на надморска висина од 370-550 м. За разлика од клисурата на р.Бабуна, каде *S.paeoniensis* се развива врз карбонатна геолошка подлога, во Мариово се среќава само врз гнајс-гранити.

S.paeoniensis се придружува кон повеќето реликти и ендемити во флората на Република Македонија, кои во својата хорологија се исклучиво врзани кон клисурите и длабоките

кањони на нашите реки, кои благодарение на специфични еколошки прилики, претставуваат нивни вистински рефугиуми.

Значајно би било да споменеме дека повеќето станишта на кои што се развива *S.paeoniensis* во Мариово се наоѓаат во близина на локалитетот Чебрен, каде што во перспектива се предвидува изградба на голема брана за хидроцентрали. Во зависност од точната локација и котата која што ќе биде избрана за максималното ниво на водата во акумулацијата, може да се случи повеќето локалитети да останат под вода, што значително ќе се одрази на популацијата на овој вид, односно тоа ќе доведе до смалување и на онака ограничениот ареал на *S.paeoniensis*. Доколку локацијата за изградба на браната биде избрана над вливот на Градешничка Река во Црна Река, во тој случај тоа не би имало позначајно влијание врз опстанокот на популациите на овој вид, меѓутоа ако браната биде поставена под вливот на Градешничка Река во Црна Река, во тој случај тоа директно би се одразило на опстанокот на еден поголем дел од популацијата на овој вид. При тоа, само ако максималното ниво на водата во акумулацијата не би ја надминало котата 450 м., останува надеж дека еден дел од популацијата на овој вид би бил сочуван.

Сл. 1. *S. paeoniensis* Bornm. - распространување: O - стари и ● - нови наоѓалишта
Fig. 1. *S. paeoniensis* Bornm. - distribution: O - old and ● - recent finding

Распространување во Мариово:

- Прилеп: Мариово - Расим Беј Мост, покрај Црна Река, во близина на вливот на Дуњска (Лисичка) Река, на гнајс - гранитни блокови, 390 м.н.в. (5.IX.1991; 15.VI.1992, leg.et det. V.Matevski et M.Kostadinovski) (SKO)

- Прилеп: Мариово - Рамниште, на гнајс-гранитни карпи, 420-450 м.н.в. (7.VI.19991 leg. et det. V. Matevski et M. Kostadinovski)(SKO)

- Прилеп: Мариово - помеѓу Расим Беј Мост и Рамниште, на гранитни камењари и карпи, 370-400 м.н.в. (16.VII.1991, leg. et det. V. Ma-tevski et M. Kostadinovski)(SKO)

Прилеп: Мариово клисура на р. Сатока, на гнајс-гранитни блокови, 480 м.н.в. (4.VI.1993, leg. et det. V. Matevski et M. Kostadinovski) (SKO).

- Прилеп: Мариово - с. Манастир, клисура на Црна Река, на гнајс-гранитни блокови, 450-530 м.н.в. (2.VI.1993, leg. et det. V. Matevski et M. Kostadinovski)(SKO)

- Битола: Мариово - с. Зович, клисура на Градешничка Река, гнајс-гранитни блокови, 500 м. н.в. (4.VI.1993, leg. et det. V. Matevski et M. Kostadinovski)(SKO).

РЕФЕРЕНЦИ

Bornmüller, J., (1925). Über eine neue *Silene* der Flora Mazedoniens. Mitt. Thur. Bot. Ver., 36: 44-45.

Bornmüller, J., (1926). Bearbeitung der von H. Burgeff und Th. Herzog in den Kriegsjahren 1916-1918 in Mazedonien gesammelten Pflanzen. Allgem. Bot. Zeitschr., 32: 184-205.

Chater, O.A. and Walters, M.S. (1964). *Silene* L. in Tutin, T.G. et al., ed. Flora Europaea, I, Cambridge.

Micevski, K., (1992). *Silene paeoniensis* Bornm. und *Stachis babunensis* Micevski spec. nov. in der Flora der Republik Makedonien. Прилози, МАНУ, Одд. за биол. и медиц. науки, 13(1-2): 29-32.

Мицевски, К., (1993). Флора на Република Македонија. МАНУ, 1(2): 153-391.

Soška, Th., (1938/39). Beitrag zur Kenntnis der Schluchtenfloren von Südserbien, II. Glasn. SND, 20(7): 35-58).

A NEW HOROLOGY DATA FOR *SILENE PAEONIENSIS* Bornm. IN THE FLORA OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA

Vlado MATEVSKI, Živko SEKOVSKI and Mitko KOSTADINOVSKI

Institute of Biology, Faculty of Natural Sciences, p.o.box 162, Skopje, Macedonia

S u m m a r y

Silene paeoniensis is Macedonian stenoendem for wery bounded distribution on the territory of the Republic of Macedonia and until now was found only in the canyon of the Babuna and Satoka River. With the newest floristic researches this species, *Silene paeoniensis* is founded in a few other places in Mariovo - the canyon of Crna River - Rasim Bej Most, Ramnište, in the Manastir village, where Dunjska (Lisichka) River is pour in Crna River; the canyon of Satoka River; the canyon of Gradeschnichka River.